

Jovanović Radomir master.ing.

Karajović Branislav dipl.ing.

Arandelović Životije

Stojadinović Milovan

**STANDARD KANARINCA PESME
“SRPSKI PEVAČ – SLAVUJAR”**

UVODNI DEO

Kod stvaranja SRPSKOG PEVAČA -SLAVUJARA išlo se za tim da što vernije reprodukuje slavujске ture kao i da se iz pesme udalje rizične ture koje bi mogle da daju neželjene efekte u pevanju kanarinaca(oštrina, piskutavost i drugo,) stoga su ture usporavane da bi dobile na dubini i mirnoći pevanja ali samo do mere da ne naškodi dinamici, vedrini, toplini i prepoznatljivosti ove vrste pevanja odnosno imitacije pevanja slavuja. Tako se kroz niz godina stabilizovao izbor tura njihova brzina i dubina i prilagodile pesmi ove rase koja je u to vreme bila još u povoju.

Dakle činjenica je da je slavujar nastao ukrštanjem mnogih pevačkih rasa ali da je stabilizovan pre pedeset i više godina i da je od tada bilo vrlo malo mešanja sa drugim rasama kanarinaca.

FIZIČKI IZGLED

GLAVA je srednje veličine, kljun kupast, oči crne i sjajne kao i pojava kape slične nemačkom kapastom.

VRAT je tanak i dug.

TRUP je zaobljeni blago izdužen, trbuh okrugao i skladan.

KRILA supriljubljena uz telo vrhovi krila se skoro dodiruju ne mimoilaze se.

NOGE su male do srednje dužine i relativno tanke

REP je čvrst i utegnut.

PERJE je čvrsto sjajno bez kovrdži priljubljeno uz telo relativno intenzivno,

BOJA se javlja u više varijeteta i to su čisto žuta, čisto bela, čisto zelena, čisto plava čisto izabela kao i kombinacija ovih kao žuto zelerna plavo bela izabel bela ili izabel žuta. Kombinacija izabel boje sa žutom i belom kao i čista izabel boja je najređa varijanta javlja se samo u 2-3 % slučajeva. Sve ostale boje su nepoželjne i dovode u sumnju da se radi o rasi SRPSKI PEVAČ - SLAVUJAR.

DRŽANJE je relativno uspravo do blago povijeno.

VELIČINA je od 14 do 16 centimetara sa mogućim odstupanjima

KONDICIJA kao i kod svih kanarinaca pevača je dobrog zdravlja, bodra i vesela,

STAV slavujara prilikom pevanja je sa uzdignutim telom i glavom, sa malo opuštenim krilima i blago povijen u leđima.

Pesma Srpskog pevača - slavuljara je nežnog i blagog pevanja pojedinih tura do žestokog i dinamičnog pevanja drugih tura ali sve skladno i lepo oblikovano u jednu izuzetnu celinu.

Treba istaći da je Srpski pevač - slavujar u stvari usporeni slavuj, to je kanarinac koji po standardu peva više od 70 posto slavujskih tura i nešto manje od 30 posto tura drugih ptica ali da to čini na potpuno svojstven način. Takt njegove pesme u odnosu na slavuja je usporeniji blaži, ujednačeniji sa manjim skokovima u pesmi, sa manje ili bez visokih deonica i metalnih zvukova.

Takođe treba istaći da su svi povišeni tonovi i metalni zvuci potpuno neprihvatljivi za pesmu slavujara, zatim treba napomenuti da slavuljar najveći broj tura peva sa zatvorenim i poluotvorenim kljunom.

Pesma slavuljara treba da bude tečna, dobri primerci slavuljara u refrenu su u stanju da izvedu i do desetak i više različitih tura i to u viša ponavljanja ali je suština pesme da bude skladna ujednačinog tempa, obojenosti i dubine tura, bez velikih skokova u visini pevanja i dinamična.

Ne treba težiti nekoj brzini ispevanja tura jer prebrzo otpevana tura gubi u kvalitetu a potrebo je da kod pevanja ture brzina bude takva da se jasno raspoznaju svi samoglasnici i suglasnici od kojih je tura sastavljena,

Nema dobrog pevača bez odgovarajućeg genetskog potencijala jata ne postoje vrhunski SLAVUJARI koji u svom poreklu nema jednog ili više vrhunskih predaka bilo sa strane ženke bilo sa strane mužjaka,.

1.1 ANALIZA PESME

Svrha čuvanja kanarinaca pesme je kao što im i samo ime kazuje pesma, za razliku od kanarinaca boje ili kanarinaca stasa gde je pesma u dugom planu takoreći nebitna suština čuvanja bilo koje vrste kanarinaca pesme je pesma,.

Pravo pitanje za početak ove analize je šta je to pesma kanarinaca kako je definisati od čega se satoji i kako je pravilno vrednovati i kakve standarde postaviti da bi na adekvatan način moglo da se vrši upoređivanje pesme više kanarinaca što je i suština suđenja i takmičenja u pesmi,.

Pre svega treba istaći da je pevanje izraz polne zrelosti ono je povezano isključivo sa muškim polom znači ženeke ne pevaju. Dakle pesma je kod kanarinaca povezana sa muškim polom kao i kod većine ptica i njena primarna uloga je uz određeno šepurenje da privuče pažnju ženke i omogući prednost kod reprodukcije,.

Kad smo kod definicije pevanja pozivamo se na definiciju gospodina Van Woezik-a koja glasi : **“Pevanje nije ništa drugo do izvestan skup nasledenih tura pevanja i tura naučenih pod uticajem okoline. Taj skup tura je preobražen od strane same ptice u izvesnu pesmu”**.

Kod SLAVUJARA naime težimo tome da se kroz selekciju odstrane sve neželjene ture koje se u pesmi slavujara smatraju za grešku. Dakle svako pevanje, partije pevanja se sastoje od tura koje bi trebalo da su apsolutno različite jedna u odnosu na drugu, one predstavljaju deo pesme koja se jasno može definisati i opisati ,koja ima određen karakter dubinu dinamiku i jasnoću.

Ture se dalje ako ih razložimo sastoje od slogova a ovi dalje od samoglasnika i suglasnika koji su sasvim određeno poređani, da bi činili određenu turu. Od broja samoglasnika i suglasnika od kojih se slogovi odnosno ture sastoje od načina i kombinacije njihovog ponavljanja imamo složenije i prostije ture.

Da bi se ture mogle definisati pribeglo se fonetskoj metodi i metodi komparacije kako bi se opisala svaka tura pojedinačno a tako i pesma slavujara u celini, Na taj način se postiže da se ture učine razumljivim daje se mogućnost njihovog opisa i definicije, a samim tim i mogućnost ocenjivanja i njihovog vrednovanja kako od strane samih odgajivača tako i od strane sudija na takmičenjima slavujara,.

U zavisnosti od sastava ture (kombinacije samoglasnika i suglasnika) složenosti načina pevanja dubini obojenosti i dinamici sve ture slavujara svrstali smo četiri grupe tura i to su :

- Teške ture
- Poluteške ture
- Srednje ture
- Lake ture

Sve ovo što smo gore naveli odnosi se na obavezne slavujarske ture koje su naročito bitne za pesmu slavujara čine srž njegove pesme i daju mogućnost upoređivanja ptica po kvalitetu na takmičenjima,

Treba istaći da postoji još jedna kategorija tura a to su:

- Slobodne ture

To su naime sve druge ture slavuja koje nisu obuhvaćene obaveznim turama kao i ture od drugih ptica pevačica koje odgajivači po svojim afinitetima mogu da uvrste u pesmu svojih slavujara.

Postavlja se pitanje kad se predhodno uzme u obzir zašto je ova ptica dobila naziv slavujar ali i ovde se nudi logično objašnjenje.

Pravilnikom koji postoji od 2000-te godine postoji utvrđen odnos obaveznih i slobodnih tura i on je 70 naprema 30 posto u korist obaveznih slavujskih tura, dakle kada se uzme u obzir da je i veliki broj slobodnih tura slavujskog porekla dobija se kanarinac koji u praksi peva pretežno slavujске ture. Već sada postoje slavujari koji pevaju i preko 30 tura što nije bio slučaj u relativno skoroj prošlosti a to možemo dokumentovati i kroz ocenske liste na kojima se takođe vidi razvoj ove ptice koji je naročito u ekspanziji od 2000 godine kada su urađeni prvi pravilnici, zvanična ocenska lista a nemalo zatim i tonski zapis obaveznih tura,

Dakle sada imamo situaciju da ima 26 obaveznih tura koje su svrstane u četiri grupe po težini .

Teške ture kojih ima šest i za njih je predviđen raspon bodova od 5 do 10 s tim što iz ove grupe treba izdvojiti turu DUPLA ŽABA kao najtežu i najsloženiju samim tim i najvredniju .

Poluteške ture kojih ima sedam i za njih je predviđen raspon od 3 do 8 poena

Srednje teške ture kojih ima 7 i za koje je predviđen raspon od 3 do 6 poena

Lake ture kojih ima 6 i za koje je predviđen raspon od 2 do 5 poena

Takođe smatramo da slobodne ture ma koliko bile lepe nove teške i atraktivne ne mogu da imaju raspon veći od raspona najlakše grupe od obaveznih tura kako bi forsirali standard SLAVUJARAI broj slobodnih tura svesti na razumnu meru pa je za njih predviđen raspon od 2 do 5 poena.

Nabrajanje svih obaveznih tura ostavljeno je za sledeće poglavlje u kome je to obrađeno kao i svaka tura pojedinačno sa svim njenim obeležjima,

1.1.1 KVALITET PEVANJA

Kada mladi kanarinci završe školovanje kada ostvare određene kvalitete u pevanju dolazi vreme da se najbolji od njih okušaju na takmičenju I tu dobiju potvrdu svoje vrednosti počevši od toga kakava im je genetika koliko su dosledno I pravilno školovani zatim I kako su trenirani jer ne treba zaboraviti da mladi kanarinac stoji na stolu za ocenjivanje ukupno 15 minuta I za to vreme treba da pokaže što više od onog što je naučio,.Da bi to bilo moguće da bi se mogle uporediti vrednosti pesme više ptica potrebo je utvrditi određene postulate I pravila koja se odnos na kvalitet pesme slavujara.Kada se sudi o kvalitetu pevanja kanarinca slavuljara onda se za svaku turu koju je otpevao daje određeni broj poena .Da bi suđenje bilo što ujednačenije treba pronaći sistem koji bio omogućio sudijama da u svakom trenutku imaju iste standarde I da među njima a najčešće ako je ikako to moguće sude tri sudije budu minimalne razlike,

Uzmimo na primer grupu teških tura ako slavuljar jednu tešku turu otpeva na vrlo dobar način biće ocenjen ocenom u rasponu od9 do10 poena ako turu otpeva na dobar način biće ocenjen ocenom od 7do 8 poena I ako ogtpeva na loš način biće ocenje rasponom od 5 do 6 poena,.Sada se postavlja pitanje koji su to faktori koji utiču I odlikavaju kvalitet pevanja kanarinca slavuljra, odnosno koji su to faktori koji u zbiru daju ocenu za turu koju slavujar otpeva.

Pobrojaću samo najvažnije od tih faktora :

- složenost ture
- dubina ture
- zvučnost pevanja
- ljupkost pevanja
- integritet odnosno tačnost pevanja
- pravilan broj ponavljanja ture
- tečnost pevanja
- dinamiku pevanja

Svaki od ovih faktora utiče na ocenu kvaliteta otpevane ture I direktno na broj poena koji će sudija da dodeli za otpevanu turu,Ako je upitanju tura veće složenosti iz kategorije teških tura početni broj poena je u startu veći nego kad je tura iz neke lakše grupe dalje ako je tura otpevana duboko sigurnoje vrednija nego da je otpevana plitko ili nadignuto dalje ako je tura otpevana zvučno čisto ako su samoglasnici I suglasnici u turi otpevani tačno I razgovetno tura automatski dobija veći broj poena I obrnuto,Dakle traži se način da ovi faktori budu lako prepoznatljivi I definisani I da to važi kako za sudije tako I za sasvim prosečnog odgajivača koji se razume u pesmu slavujara.

Takođe postoji potreba da sve što slavujar otpeva loše modifikovano netačno lošim tonovima bude na odgovarajući način I tačno sankcionisano kako bi I odgajivač kada

pogleda ocensku listu svoje price mogu da uvidi koje je greške slavujar u pesmi napravio kog su intenziteta bile i kako je to uticalo na sveobuhvatnu ocenu o pesmi.

1.1.2 UTISAK

Nije dovoljno da kanarinac otpeva ture veoma dobrim kvalitetom pojedinačnih tura, vrlo je bitno a to utiče na kvalitet celkupne pesme da te ture budu skladno povezane u refrene da prelazi između refrena budu tačni. Sam skup tura pevanja nije dovoljan za vrhunsku pesmu slavujara, sklad tačnost pevanja pravi tempo dinamika pevanja daju onaj vrhunski doživljaj u kome uživaju kako sudije tako i bilo koji slušalac. Dakle način prezentiranja tura, skladnost prezentacije daju vrlo često onu presudnu razliku između vrhunskih i dobrih ptica.

To naročito ima uticaja kod ocenjivanja parova i kolekcija gde je zadatak za odgajivače još teži i izazovniji jer treba uklopiti pesmu dve ili četiri ptice da to nedeluje raštimovano nego da daje jednu skladnu celinu.

1.2 OBAVEZNE TURE

Svrstane su u četiri kategorije:

TEŠKE TURE

1.2.1 DUPLA ŽABA

1.2.2 PUTPUDAJKA

1.2.3 SKRNJAV

1.2.4 SKUKIDENT

1.2.5 EHO

1.2.6 ME –ME

POLUTEŠKE TURE

1.2.7 KUŽA - KUŽA

1.2.8 VODJAH

1.2.9 VOČ - VOČ

1.2.10 KVOCANJE

1.2.11 GREBANJE

1.2.12 CVOGET

1.2.13 BRBOČ

SREDNJE TURE

1.2.14 KAKLIDŽI

1.2.15 VIGU - VIGU

1.2.16 VRLI VRT

1.2.17 ČIGAS

1.2.18 OPŽIŽI (OBŽIŽI)

1.2.19 PLIBIC

1.2.20 HU -HU , ČU - ČU

LAKE TURE

1.2.21 SVIRKE SLAVUJA (BIR..BIR , LU..LU)

1.2.22 KUĆA - KUĆA

1.2.23SKIJU

1.2.24IDJO - IDJO

1.2.25VUJ - VUJ (UIT..UIT)

1.2.26 ČVR –ČVR

TEŠKE TURE

1.2.1 DUPLA ŽABA

Ovo je najteža i najcenjenija slavujaska tura zato je i prva na listi teških tura, Ovu turu treba smatrati najvrednijom slavujaskom turom za koju je predviđen raspon poena od 5 do 10. Ime ove ture nije fonetska imitacija njenog zvučanja, može se uporediti sa dubokim kreketom žabe odnosno sa načinom kako slavuj imitira kreket žabe pa pošto je sama tura složena i sastoji se izviše segmenata dobila je ime DUPLA ŽABA.

Dakle radi se o složenoj turi koja se sastoji iz tri segmenta koji su izraženi prilikom pravilnog pevanja ove ture.

Kvalitet ove ture se ogleda u pravilnom odnosu samoglasnika i suglasnika, dubini pevanja ove ture, pravilnom ritmu ispevavanja slogova od kojih se tura sastoji kao i u ozbiljnosti tona kao i lakoći kojom SLAVUJAR peva ovu turu.

Ova tura se javlja u dve varijante pevanja i u noj su zastupljeni sledeći suglasnici S K V kao i samoglasnik A. Kombinovanjem njihovim dobijamo sledeće varijante ove ture:

1.KVAK..KVAKKVAK..KVAK..KVAK..KVAK

2,SKVAK..SKVAKSKVAK..SKVAK..SKVAK..SKVAK

Ton je poželjan da bude izuzetno duboknaglašen i prijatan i tako pevanje donosi najveći broj poena srednj ton je prihvatljiv a visoki tonovi sunajmanje cenjeni i prihvatljivi.

Tempo pevanja može da bude spor, srednji i brzi. Normalno je da je najprihvatljivije sporo pevanje ture.

SLAVUJAR ovu turu peva na sledeći način (uzećemo samo jednu varijantu):

KVAK zatim ide mala puza pa spojeno KVAKKVAK bez pauze pa mala pauza pa KVAK tri pta sa potpuno istim pauzama između slogova. Poseban naglasak se stavlja na suglasnik K koji treba da bude naglašen u svakom segmentu.

Najbolja varijanta ove ture je ako se peva sporo izuzetno duboko sa naglašenim segmentima i pravilnim pauzama između njih kao i kada se peva u više ponavljanja.

Moguća greška kod ove ture je da SLAVUJAR ne otpeva segment KVAKKVAK odnosno SKVAK SKVAK koji je drugi po redu spojeno pa se dobija verzija koja glasi ovako:

KVAK..KVAK..KVAK ili SKVAK.. SKVBAK..SKVAK pa to onda nije tura DUPLA ŽABA već može da se boduje kao slobodna slavujaska tura.

1.2.2. PUTPUDAJKA

Ova tura je dobila naziv po tome što je slavuj imitirao javljanje prepelice starinski naziv putpudajka I jedna je od retkih koja nije fonetska imitacija pevanja ture.Pripada grupi teških tura I jedna je od najtežih I najboljih tura iz te grupe a I uopšte. Za ovu turu je predviđen raspon od 5 do 10 poena.Kvalitet ove ture se sastoji u pravilnoj upotrebi samoglasnika I suglasnika od kojih je tura sastavljena njihovom tačno utvđenom redosledu dubokom naglašenom ispevavanju ture.

Tura PUTPUDAJKA ima karakter složene ture koja se sastoji od samoglasnika A I I suglasnika P Đ (DJ) koji su u turi poređani upravo ovako I tako se I čuju kod ispevavanja ture:

PAPAĐI...PAPAĐI...PAPAĐI

Ton ove ture je poželjan da bude izrazito dubok kao I kod duple žabe srednji ton je takođe prihvatljiv visoki je podnošljiv al se kod visokog pevanja ove ture javlja opasnost da kanarinac produži zadnji slog ĐI I tako potpuno upropasti ovu jako vrednu turu.

Ova tura po svom sastavu samoglasnika I suglasnika ne deluje preterano složeno ali je izuzertno zahtevna za pevanje.

Kretanje kod pevanja ove ture je ravno ali jako naglašeno ritam je dinamičan I stabilan bez varijacija kod svih ponavljanja slogova sa pravilnim udarima I pauzama između njih. Takođe pevanje mora da bude uravnoteženo bez žurbe I otpevano tako da se čuje svaki samoglasnik I suglasnik u turi bez ikakvog skraćivanja.

Ova tura nije nešto naročito rizična za pevanje, kanarinac je ili peva ili ne peva problem nastaje samo kod povišenog I produženog izvođenja ove ture jer tu nastaju greške.

Postoji i druga varijacija ove ture koja je manje vredna, otpevava se brže i višim glasom uz više ponavljanja.Manje se boduje od prve varijacije i čuje se kao:

PUĆPURUĆ...PUĆPURUĆ...PUĆPURUĆ

1.2.3 SKRNJAV

Kao i kod najvećeg broja slavujskih tura ,tura SKRNJAV je fonetska imitacija odnosno prevod kako ova tura zvuči kada je SLAVUJAR peva.

Kanarinac ovu turu peva kako se i piše SKRNJAV i ona je možda i najlakša tura iz grupe teških tura mada ima karakter složene ture.

Mogućnost greške kod pevanja ove ture je veoma mala SLAVUJARI je pevaju relativno lako i uglavnom pravilno.

Raspon poena za ovu turu je takođe od 5 do 10.

Slavujar ovu turu peva veoma slično izvornom pevanju slavuja normalno nešto sporije i dublje.

Kvalitet ove ture se sastoji u tome da je SLAVUJAR peva vrlo dinamično u više ponavljanja, ton pevanja je od srednjeg ka dubokom,visok ton ni ovde nije poželjan ali je manje problematičan nego kod ture ME.ME na primer.

Tura se sastoji od jednog samoglasnika A i suglasnika S K R NJ V koji su poređani upravo ovako:

SKRNJAV..SKRNJAV..SKRNJAV

Kretanje kod pevanja ove ture treba da bude dinamično ton treba da bude dubok i odsečan sa naglaskom na početak ture odnosno na suglasnika SKR

Postoji još jedna verzija ove ture koja je manje cenjena ali se ipak pojavljuje gde se na kraju sloga javlja suglasnik S i tura zvuči kao SKRNJAVS..SKRNJAVS..SKRNJAVS.

1.2.4 SKUKIDENT

Naziv ture je fonetska imitacija naime SLAVUJAR ispevava ovu turu upravo kako je i napisano. Radi se o jako vrednoj i izuzetno lepoj i prijatnoj turi iz grupe teških tura i za nju je predviđen raspon od 5 do 10 poena.

Ovu turu slavuj peva upravo kao i SLAVUJAR normalno dosta brže nego što je ona data u materijalu za obuku SLAVUJARA.

Po svojoj gađi spada u složene ture i kvalitet pevanja ove ture se sastoji u tome da SLAVUJAR mora da upotrebi tačnu kombinaciju samoglasnika i suglasnika.Tura je sastavljena od samoglasnika U I E i suglasnika S K N D T koji moraju da budu poređani upravo ovako:

SKUKIDENT...SKUKIDENT...SKUKIDENT

Ton ture treba da bude srednji do dubok.

Kretanje kod pevanja ove ture je dugosilazno ritam je pravilan i opušten i tura treba da se peva jednakim intenzitetom smireno i relativno sporo.

Kod ove ture mogu da se jave sledeće greške da kanarinac ne ispevava na kraju sloga suglasnik T pa tura glasi ovako SKUKIDEN..SKUKIDEN.. SKUKIDEN što i nije prevelika greška ali se manjer boduje i da sasvim skrati turu pa ona glasi SKIDENT ILI KIDENT i u tom slučaju se uopšte ne boduje kao tura.

Rezime ova tura treba da se peva što dubljim tonom relativno sporo smireno sa svim samoglasnicima i suglasnicima i u više ponavljanja.

1.2.5 EHO

Tura EHO je jedna od malog boja slavujskih obaveznih tura čiji naziv nije fonetska imitacija pevanja ture ali je jako adekvatan jer pevanje ove ture poseća na odjek odnosno eho pa je tako I dobila ime,.

Treba napomenut da je ovu turu za razliku od ostalih slavujskih tura jako teško fonetski uobličiti,.

U suštini ona je relativno prosta po svom sastavu sastoji se samo od jednog sloga koji se vezano ponavlja I to sasvim pravilno,tura je izuzetno teška za pevanje I traži od kanarinca slavujara veoma dobar glas I smisao za pevanje da bi je otpevao pravilno.

Pravilno ispevavanje ove ture je jedna od njenih glavih obeležja refren je kratak ali se peva tri puta vezano sa kratkim pauzama pa zatim ide duža pauza pa ponovo tri ponavljanja sa kratkim pauzama,

Tura se sastoji od samoglsnika U I koji su upravo ovako poređani:

UII.UII.UII.....UII.UII.UII...UII.UII.UII

Da bi bila pravilna peva se u najmanje 3 ponavljanja mada ni veći broj ponavljanjane smeta naprotiv.

Tura EHO se peva srednjim ili dubokim tonom poželjniji je duboki visoki tonovi su nepoželjni jer karikiraju turu i čine je neprepoznatljivom takođe se peva srednje brzo čak i relativno sporo i naročito je važan ritam ponavljanja slogova koji mora biti potpuno egzaktn.

Tura EHO je sasvim originalna tura nema ni jedna slična njoj niti postoji neka druga verzija ove ture, takođe ni greške kod nje nisu česte naime kanarinac je ili peva ili ne peva.

1.2.6 ME –ME

Naziv ove ture govori naime o samoj turi, ona je fonetska imitacija naziva SLAVUJAR ovu turu peva upravo kako je napisana ona spada u grupu teških tura za koje je predviđen raspon od 5 do 10 poena. Spada u grupu teških tura mada je po svom sastavu veoma prosta međutim način pevanja ove ture daje joj na težini.

Ovu turu slavuj peva mnogo višim tonom i kraće nego što je peva SLAVUJAR a to je zbog toga što je ova tura vrlo usporena kako bi dobila na dubini tona i da bi se izbeglo da je SLAVUJAR peva tanko ili eventualno piskavo i nadignuto.

Kvalitet ove ture ogleda se u tome da je kanarinac ispevava relativno ravno smireno ujednačenim tonom duboko mada ni pevanje kroz (grebanje) nije pogrešno i daje određeni šmek ovoj turi.

Tura ME..ME se sastoji samo od jednog samoglasnika E i jednog suglasnika M koji su poređani na sledeći način :

MEEE...MEEE...MEEE

Poželjan je dubok ton ispevavanja srednji ton je prihvatljiv a visoki ton potpuno neprihvatljiv jert iskrivljuje turu daje joj piskavost koja čak može da dovede i do ozbiljne greške u pevanju.

Kretanje ove ture je ravno sa dugosilaznim naglaskom na samoglasnik E koji se peva razvučeno tura terba da bude ujednačena i svaki slog da se ispevava jednakim intenzitetom i visinom tona.

Svako nadizanje i oštro pevanje samoglasnika E je nepoželjno.

Kod pevanja SLAVUJARA ovo je jedna od najmirnijih i najravnijih tura i pruža mogućnost kanarincu za određenu relaksaciju jer je većina ostalih tura dinamičnija sa više ritma pa SLAVUJAR ovom turom počinje pesmu što je vrlo čest slučaj i kod samog slavuja.

POLUTEŠKE TURE

1.2.7 KUŽA..KUŽA

Tura KUŽA kao i većina drugih slavujskih tura je fonetski opisana samim svojim nazivom naime SLAVUJAR je peva upravo kako se i piše izgovara kuža..kuža.

Spada u grupu tura kojima slavuj na razne načine imitira javljanje žaba u prirodi (na primer dupla žaba,kuža kuža , kre kre, i druge slične).

Slavujar ovu turu ispevava pravo kako je napisano i kao i druge ture iz ove grupe treba da se ispevava što dubljim tonom.

Raspon poena za ovu turu je od 3 do 8.

Kvalitet ove ture je da bude ispevana što dublje relativno sporo u ravnom ritmu, srednji ton je prihvatljiv a visoki ton je najmanje cenjen.

Tura KUŽA..KUŽA se sastoji iz dva samoglasnika i to su U i A i od dva suglasnika i to su K i Ž koji su poređani tačno određenim redosledom:

KUŽA...KUŽA...KUŽA

Kretanje ove ture je slično mkao kod ture SKRNJAV ali manje dinamično ton pevanja je naglašeno dubok i to na načina da je naglašen samoglasnik U.

1.2.8 VOĐAHI

Ime ture VOĐAHI jke fonetska imitacija zvučanja ture i nema drugog naziva za ovu turu.

Radi se o turi iz grupe poluteških tura sa rasponom od 3 do 8 poena. Ona je relativno teška i jako poželjna tura. Kvalitet ove ture se sastoji u tačnom redosledu samoglasnika i suglasnika i dubokom i uravnoteženom pevanju.

Tura se sastoji od samoglasnika O A i I i suglasnika V Đ H i to poređanim bez ikakve alternative. Redosled je sledeći :

VODJAH..VODJAH..VODJAH

Naglasak pevanja je na samoglasniku O.

Duboki i srednji tonovi su prihvatljivi za razliku od visokih tonova koji mogu da budu veoma rizični u pevanju jer pružaju mogućnost greške i nadizanja i ocenjuju se niskim ocenama.

Ritam pevanja je ujednačen ravan i stabilan sa jednakim pauzama prilikom pevanja. Kretanje ture je ravnomerno ujednačeno i duboko i mirno pevanje.

Nepoželjno ispevavnje je sa akcentom na zadnji samoglasnik I što se manje vrenuje kao i ispevavnje .

Skraćeno ispevavnje kao VODJAH..VODJAH takođe je mane cenjeno.

1.2.9 VOĆ..VOĆ

Kao i većina slavujskih tura i ova tura je dobila ime po tome kako slavuj odnosno kanarinac SLAVUJAR ispevava ovu turu gde se savršeno jasno čuje VOĆ..VOĆ dakle njeno ime je fonetska imitacija zvučanja ture.

Tura VOĆ..VOĆ je jako prijatna za uvo slušaoca i ako SLAVUJARI često imaju običaj da je pevaju u više ponavljanja i to sa veoma malim pauzama između segmenata ture, takođe treba naglasiti da SLAVUJAR ovu turu peva vrlo slično slavuju normalno nešto sporije i dublje i da je ovo takođe izvorna slavujaska tura.

Raspon poena za ovu turu je od 3 do 8.

Tura VOĆ..VOĆ se sastoji od samoglasnika O i suglasnika V i Ć koji su poređani ovako:

VOĆĆ..VOĆĆ..VOĆĆ

Kvalitet ove ture treba da se traži u odsečnom pevanju segmenata VOĆ koji se ispevavju duboko sa kratkim i pravilnim razmacima između njih.

Takođe nije greška ako se ova tura peva kroz grebanja jer u tom slučaju suglasnik Ć koji je produžen dobija na dubini kao i cela tura.

Naglasak je kratkosilazni na samoglasnik O i ovakvim načinom pevanja ova tura postaje vrlo prijatna i ne smeta da bude ponovljena više puta.

Ritam pevanja ture je dinamičan sa više ponavljanja i pravilnim udarima.

1.2.10 KVOCANJE

Tura KVOCANJE spada u grupu poluteških tura sa rasponom od 3 do 8 poena i njen naziv je fonetska imitacija zvučanja ture. Svojom interpretacijom podseća na kvocanje pa je po tome i dobila ime-.

Slavujari ovu turu veoma rado i često pevaju ona sama je prijatna za slušanje i relativno laka za ispevavanje. Sastoji se od suglasnika K V i C i samoglasnika O koji su složeni u samo jedan slog po ovom rasporedu:

KVOC...KVOC...KVOC

Kao takva ona ima karakter relativno proste ture i najčešće se javlja u više ponavljanja što nikako ne škodi pesmi slavujara jer je ova tura veoma uravnoteženog ritma ima lagani ritam pevanja i peva se uglavnom srednjim i dukim tonom i relativno sporije u odnosu na većinu slavujski tura.

Ne postoje neke naročite greške kod pevanja ove ture I kao kod ostalih slavujskih tura nepoželjan je visoki ton ispevavanja kao ni prebrzi ritam pevanja.

1.2.11 GREBANJE

Tura GREBANJE nije dobila ime kao fonetska imitacija pevanja ture već po tome što njeno pevanje podseća na određenu vrlo specifičnu vrstu grebanja.

Ova tura se javlja u više varijacija od kojih obradjujemo tri kao zvanični standard i tu su upotrebljeni sledeći samoglasnici I O i suglasnici K Ž V G pa kada se pravilno poređaju dobijaju se sledeće varijante:

KŽŽI..KŽŽI..KŽŽI

KOČČI...KOČČI ...KOČČI

VGO..VGO..VGO

Sve tri varijante su ravnopravne sve tri bi trebalo da se ispevavaju što dubljim tonom srednje brzim ritmom kao i naglasak na suglasnike Ž i Č koji se pevaju razvučeno i potmulo kroz grebanje po čemu je i tura dobila ime.

Ovde je naročito bitno da se samoglasnik I koji se nalazi na kraju obe varijante ture ne naglasi i produži kao i da se tura peva staloženo jer prilikom i najmanjeg nadizanja tona diobijaju s e izuzetno ruži ni diskutabilni tonovi.

Treća varijanta je da SLAVUJAR više puta ispevava slog VGO s tim što je naglasak na suglasnicima V G , u tom slučaju ona zvuči prijatno pogotovu ako se peva dubokim tonom srednje brzim ritmom.

Ujedno ova treća varijanta je najmanje rizična.

1.2.12 CVOGET

Ne postoji drugi naziv za ovu turu i njeno ime je takođe fonetska imitacija pevanja ture od strane kakjo slavuja tako SLAVUJARA.

Karakteristika ove ture je da spada u grupu poluteških turasa rasponoma od 3 do 8 poena. To je relativno prosta tura koja se peva u jednom dahu srednje brzo i slavuj je najčešće peva kao vez od dve ture i to KOČI -GREBANJE a zatim CVOGET.

Naziv ture savršeno tačno opisuje samu turu SLAVUJAR je tako i ispevava slavuj takođe tako da je ovo u najčistijem obliku izvorna slavujaska tura.

Kvalitet pevanja ove ture sastoji se u tačnom redosledu samoglasnika i suglasnika ritmom kojim s ova tura peva kao i dubinom tona pevanja ture.

U ovoj turi se javljaju samoglasnici O i E i suglasnici C V G i T koji su poređanu upravo ovako:

CVOGET...CVOGET...CVOGET

Način pevanja ove ture je kratkosilaznim naglaskom na samoglasnik E.

Alternativa je kad sglasnik T na kraju zameni suglasnik C pa ona izgleda ovako:

CVOGEC...CVOGEC...CVOGEC

To su jedine dve varijante ove ture koje su u suštini iste samo što se na kraju ove ture čuje suglasnik T a ponekad sglasnici TS koji spojeni zvuče kao C .

Prvi način pevanja je tačniji ali ni drugi ne može da se uzme kao greška pod uslovom da se pravilno otpeva ali se manje vrednuje.

Ton ove ture je po pravilu srednji ka dubokom kai za većinu slavujskih tura može da bude i malo viš ali se u tom slučaju manje ceni i boduje nižom ocenom.

Ritam ove ture je dinamičan odsečan i nebi trebalo da ima previše ponavljanja.

Kretanje kod ove ture je dosta eksplozivno i ujednačeno.

Tura CVOGET se dosta često čuje u pesmi SLAVUJARA poželjna je jedini rizik kod nje je da se neispeva previše visoko jer može da zvuči piskutavo i pređe u gešku.

1.2.13 BRBOĆ

Tura BRBOĆ je tađe jedna od retkih tura čije ime nije fonetska interpretacija pevanja ture već je nastalo tako što tura podseća na žuborenje - brbotanje vode iz daljine, pa je tura po tome i dobila ime.

Spada u gupu poluteških tura za koje važi raspon od 3do 8 poena i ikao i tura KVOCANJE spada u ture za relaksaciju u smislu da je pevanje ove ture i njeno slušanje vrlo smireno kako tempom pevanja tako i samim tonom kojim se tura ispevava,

Za ovu turu je ranije bilo vezano i ime SAJGON i ono je ustvari fonetska imitacija kako ova tura i zvuči.

Sama tura se sastoji od suglasnika S J G N i samoglasnika A i O koji su poređani i yvuče kao

SAJGON...SAJGON... SAJGON

Tura ima relativno spori ritam pevanja.kretanje je pravolinisko sa ujednačenim pauzama i najčešće je kanarici pevaju u dva ili tri ponavljanja.

Visina tona je srenja i ide ka dubokom visoki tonovi nisu poželjni i manje su cenjeni mada ne dovode u opasnost ispevavanje ove ture što nije slučaj kod drugih slavuijskih tura.

Ne postoje neke karakteristične greške pri pevanju ove ture i sama tura zvuči veoma pitomo i pevljivo.

Naglasak kod pevanja ove ture je naamoglasnicima A O

SREDNJE TEŠKE TURE

1.2.14 KAKLIDŽI

Tura KAKLIDŽI je tipična slavuijska tura retko se može čuti slavuj gotovo nikada a da ne peva ovu turu dodoše ne solo već najčešće ka deo veza. Kao i većina slavuijskih tura i tura KAKLIDŽI je dobila naziv kao fonetska imitacija bpevanja ove ture., dakle kako se piše kaklidži tako je pevaju kako slavuj tako i SLAVUJAR, da se bukvalno čuje slovo po slovo.

Ova tura se javlja još u jednoj varijanti a to je KLIKLIKINDŽI što je bio i stari naziv za ovu turu i obe varijante se jednako vrednuju i cene.

Ova tura pripada grupi srednje teških tura za koje je predviđen raspon od 3 do 6 poena ali ona možda svojom složenošću i težinom čak i prevazilazi grupu u koju je svrstana.

Ova tura spada u složene ture po svom sastavu i njen kvalitet se ogleda u pravilnom rasporedu samoglasnika i suglasnika dubini ture čistoći pevanja, njenom zvučnošću jer je ovo jedna od najmarkantnijih slavujarskih tura koja daje tempo i draž pesmi SLAVUJARA.

Tura KAKLIDŽI ili KLIKIDŽI sastoji se od samoglasnika A I i suglasnika K L DŽ N koji supoređani bez izuzetaka upravo ovako:

KAKLIDŽI..KAKLIDŽI..KAKLIDŽI

KLIKIDŽI..KLIKIDŽI..KLIKIDŽI

Ton ove ture treba da bude izuzetno dubok i raskošan da bude otpevana tačno bez ikakvih skraćivanja bez ikakve alternative resko odsečno ali ne grubo.

Ritam ove ture je veoma dinamičan.

Kretanje ravno udari moraju da budu odsečni i potpuno definisani sa malim pauzama između refrena.

Greška koja se javlja kod ove ture je u njenom skraćivanju i ona potpuno deformiše turu tako da se u tom slučaju uopšte ne uzima u obzir za vrednovanje.

1.2.15 VIGU..VIGU

Tura VIGU..VIGU je prirodni nastavak ture KAKLIDŽI i najčešće je deo veza KAKLIDŽI.. KAKLIDŽI...VIGU..VIGU..VIGU.

Ona je takođe klasična i izvorna slavujarska tura i ime joj je fonetska imitacija pevanja ture.

Ni ovom prilikom ne treba praviti nikakvo poređenje sa nekim drugim zvucima tura se doslovno čuje kako se piše i izgovara kao VIGU..VIGU.

Ova tura je vrlo slična skoro istovetna kada je peva slavuj i kada je peva SLAVUJAR neznatno je sporija brzina pevanja SLAVUJARA.

Ona pripada srednjeteškim turama i za nju je predviđen raspon od 3 do 6 poena .

Kvalitet ove ture koja je inače relativno prosta po svom sastavu se ogleda u tačnom rasporedu samoglasnika i suglasnika u samoj turi i to su samoglasnici: I U i suglasnici V i G.

VIGU..VIGU..VIGU

Ne postoji alternativno izvođenje ove ture i kako se ona nadovezuje na turu KAKLIDŽI koja joj najčešće predhodi njih dve čine jednu fantastičnu celinu i one su jedan od najprepoznatljivijih slavujskih vezova.

Suglasnik G u refrenu naglašava dinamiku ove ture koja treba da se peva resko osečno duboko sa pravilnim intervalima kako refrena tako i pauza između njih.

Tura VIGU..VIGU podrazumeva duboko izvođenje ne trpi ni minimalnu povišenost tona mora da bude egzaktna i zvuči kao niz malih eksplozija zvuka.

Kretanje ture je pravolinisno bez tolerancije u trajanju i bez prevelikog broja ponavljanja.

,Ritam je dinamičan sda opravilin uraina refrena zvučan .

1.2.16 VRLI..VRT

Tura VRLI VRT je kao I većina slavujskih tura dobila ime kao fonetska imitacija zvučanja ove ture kod pevanja SLAVUJARA.

Spada u grupu srednjeteških tura sa rasponom od 3 do 6 poena I ona je jedna od složenijih tura iz ove grupe kako po sastavu samoglasnika I suglasnika tako I po načinu interpretacije ove ture.

Tura VRLI VRT se sastoji od suglasnika V R L T I samoglasnika I ta njena relativna složenost se ogleda u pravilnom rasporedu tako da tura izgleda ovako:

VRLI..VRLI..VRLI..VRT

Pauze između segmenata su kratke ali naglašene I tačno diferencirane,-

Ton pevanja ove ture je srednji kretanje ture je talasasto što daje uz blage I tople tonove naročitu draž ovoj turi. Spada u grupu pevljivih tura jer je izrazito melodična različita je od bilo koje slavujске ture I vrlo specifična po načinu pevanja.

Njčešća greška koja se javlja kod ove ture je u prebrzom ritmu pevanja iste gde se broj segmenata VRLI ponavlja više nego što je potrebno I tada se tura najčešće ne završava segmentom VRT što kvvari lepotu ove ture I ostalja utisak nedovršenosti I zamara uvo slušaoca.

1.2.17 ĆIGAS

Tura ĆIGAS je dobila ime kao fonetska imitacija pevanja SLAVUJARA relativno je prosta tura i pozastupljenosti samoglasnika i suglasnika kao i po načinu pevanja ove ture.

Kvalitet ture se ogleda u samoglasnicima A I i suglasnicima Ć G S koji su pravilno poređani u samo jednom slogu i daju turi ovakav izgled:

ĆIGAS..ĆIGAS.. ĆIGAS

Sama tura nije nešto zahtevna za pevanje niti preterano lepa i pevljiva ispevava se srednjim tonom srednje brzim ritmom .

Kretanje pevanja je ravno do blago nadignuto i jedina opasnost kod ove ture je ako se ispevava prebrzo i nadignutim tonom sa akcentom na samoglasnik I kada gubi u kvalitetu pa čak može da pređe i u grešku.

1.2.18 OB ŽIŽI ili OP ŽIŽI

Tura OB ŽIŽI ili OP ŽIŽI je takođe dobila ime kao fonetska imitacija ispevavanja ove ture dakle kako ture fonetski izgleda tako je kanarinac i peva. Nema nekih poređenja na šta ova tura liči ona je potpuno originalna i nije slična ni sa jednom drugom turom na listi ili van nje. To je relativno složena tura sastoji se od dva sloga koji se jako naglašeno ispevavaju.

Tura OB ŽIŽI ili OP ŽIŽI spada u grupu srednje teških tura gde je predviđen raspon od 3 do 6 poena i naravno

Ovo je relativno složena tura u odnosu na ostale iz grupe srednje teških tura i njen kvalitet se ogleda u pravilnom rasporedu samoglasnika i suglasnika pravilnom intervalu tačno definisanom između segmenata OB - OP i ŽIŽI dubini tona pevanja ture I kristalno jasnim ispevavanjem slogova.

Samoglasnici koji su zastupljeni u fonetskom prikazu ture OB ŽIŽI su O I a suglasnici su P B I Ž tako da pravilno poređani daju turu:

OB ŽIŽI...OB ŽIŽIŽ...OB ŽIŽI

OP ŽIŽI..OP ŽIŽI..OP ŽIŽI

Razmak između segmenata OB-OP I ŽIŽI je sasvim mali ali izrazito naglašen a između ponavljanja celih segmenata nešto duži, naglasak je na drugom delu ture ŽIŽI koji mora izuzetno razgovetno I čisto da se otpeva.

Ton bi trebalo da bude srednji do dubok što dublji to bolji naravno visoki tonovi su nepoželjni kao i kod drugih slavujskih tura. Ritam je naglašen i egzaktni i u velikoj meri utiče na kvalitet same ture, potrebna je apsolutna naglašenost slogova sa tačno određenim pauzama kako ne bi došlo do spajanja slogova u turi.

Kretanje ture je pravolinisno ili eventualno blago uzlazno ništa ekstremno.

Napomena je da je ovo vrlo lepa i atraktivna tura za slušanje izuzetno prija kako tonski tako i fonetski potpuno se razlikuje od drugih tura nema srodnu sebi i jedina mogućnost greške kod ove ture je da kanarinac produži slog ŽIŽI pa onda tura izgleda ovako : OB ŽI ŽI ŽI ŽI ŽI ŽI što nikako nije poželjno i ocenjuje se manom ocenom.

1.2.19 PLIBIC

Još jedna tura koja je dobila ime kao fonetska imitacija pevanja ture od strane slavuja odnosno kanarinca slavujara, ima i svoj skraćenu i manje vrednu verziju koja glasi PIBIC fali suglasnika L koji turi PLIBIC daje toplinu i zaokruženost da ture ne zvuči oštro . Dakle kanarinac peva upravo kako je i napisano i kako tura i ima ime.

Ne preba praviti nikakva poređenja kod pravilnog pevanja svi glasovi se jako lepo i razgovetno čuju i nema nikakvih problema u prepoznavanju ture čak i od strane laika.

Tura PLIBIC pripada grupi srednje teških tura i za njih je predviđen raspon od 3 do 6 poena i ona je pravi predstavnik svoje grupe ni previše jednostavna ni previše složena a lepa i pevljiva.

Kvaliteti ture se ogledaju u pravilnoj upotrebi suglasnika i samoglasnika blagom itoplom ali i dubokom ispevanju ture.

Samoglasnik koji čini turu PLIBIC je i a suglasnici su P L B tako da kada se pravilno poređaju dobije tura .: PLIBIC... PLIBIC.... PLIBIC

Ili u skraćenoj i lošijoj varijanti : PIBIC...PIBIC...PIBIC

Ton je najpoželjniji dubok i blag zaokružen i pitom bez jačih prelaza između slogova srednji ton je takođe prijemčiv i ne šteti mnogo kvalitetu ture normalno visoki tonovi ni ovde nisu opoželjni.

Ritam treba da bude ujednačen ravnomeran bez skokova sa blagim prelazima kretanje je pravolinisno ili blago uzlazno udari treba da budu ravnomerni i ne previše naglašeni.

1.2.20 HU.HU-ĆU.ĆU

Ova tura se javlja u dve varijante koje su vrlo slične i ravnopravne su kod ocenjivanja ture. Ova tura pripada lakim turama sa rasponom od 2 do 5 poena i njihov naziv je fonetska imitacija pevanja ovih tura. Tura je sastavljena od suglasika H Ć i samoglasnika U, spada u red vrlo jednostavnih tura.

Ispevava se na sledeći način:

HUU...HUU...HUU

ĆUU...ĆUU...ĆUU

Obe varijante je poželjno da se ispevavaju srednje do dubokim tonom sporim ritmom uz ravno pevanje sa naglašenim pauzama između segmenata,-

Samoglasnik U se peva produženo kod obe varijante, treba naglasiti da suglasnici H i Ć moraju razgovetno da se čuju da ne bude nikakve dileme u suprotnom pevanje ovih tura s obzirom na njihov sastav i jednostavnost može da se protumači kao javljanje i da ne bude ocenjeno .

Ne postoji neka velika mogućnost greške kod pevanja ovih tura čak i ako su otpevane višim tonom

LAKE TURE

1.2.21 SVIRKE SLAVUJA (BIR.BIR i LU.LU)

Postoji više vrsta svirki kod slavuja i kod SLAVUJARA ali ovom prilikom obrađujemo dve koje su uzete za standard i koje se najčešće skoro pretežno javljaju.

Pripadaju grupi lakih tura sa rasponom od 2 do 5 poena po svojoj građi i načinu pevanja su jednostavne a ime su dobile pošto svojim izvođenjem posećaju na jednostani i jednolični zvuk svirale.

Ove dve varijante se javljaju sa samoglasnicima i U i suglasnicima B R L koje su tačno poređani i daju izgled turama:

BIR..BIR..BIR

LU.LU.LU

Tura SVIRKE SLAVUJA su lake za pevanje često se pevaju SLAVUJAR zna da pretera sa njihovom upotrebom .

Tura se peva srednjim tonom i srednjom brzinom svako ubrzanje je pogrešno kao i visok suv i tvrd ton koji im daje karakter piskutavosti.

Pravilno pevanje ove ture je sa pauzama između slogova kako bi tura zvučala razgovetno svako spajanje slogova je pogrešno i manje se čeni.

1.2.22 KUĆA..KUĆA

Tura KUĆA..KUĆA kao i druge varijante ove ture kao što su KUĆI..KUĆI kao i KEKE.KUĆI.KUĆI koja ima karakter malog veza su dobile ime kao fonetska imitacija zvučanja ture koje se lako mogu prepoznati i u svom izvornom obliku jer su veoma slične pevu slavuja.

Dakle kako se piše KUĆA.KUĆA upravo tako je SLAVUJAR peva.

Karakteristika ove ture je da je veoma jednostavna kako po svom fonetskom prikazu tako i po lakoći kojom je ptica peva. Ne treba tražiti nikakvo poređenje tura u pesmi kako sklavuja tako i SLAVUJARA zvuči potpuno razgovetno.

Kvalitet ove ture se najviše ogleda u njenoj dinamici kojom ne treba da bude preterana naima veliki broj ponavljanja ove ture pogotovo ako su prebrzo izvedena zna da bude zamoran i opterećujući i kvari sklad pesme SLAVUJARA. Kvalite pevanja ture se ogleda u tačnosti pevanja kao i u pravilnim pauzama između segmenata u protivnom dolazi do spajanja segmenata pa tura glasi ČAKUČAKUČAKU što se u praksi dešava i predstavlja grešku.

U varijantama ove ture zastupljeni su sledeći samoglasnici U A E I kao i suglasnici K Č I te varijante izgledaju ovako:

KUĆA..KUĆA..KUĆA

KUĆI..KUĆI..KUĆI

Za standard i najcenjeniju varijantu se uzima prva navedena varijanta, kvalitet se ispoljava u tačnom redosledu samoglasnika isuglasnika pravilnim pauzama između segmenata i refrena i ograničenom broju ponavljanja refrena.

Ton ove ture je najčešće srednji visoki tonovi nisu preporučljivi kao ni prebrzo pevanje.

Ritam ture je dosta dinamičan udri moraju da budu tačno odvojeni i definisani.

Kretanje kod ove ture je isprekidano i pravolinisko.

1.2.23 SKIJU

Nema drugog naziva za ovu turu niti ima druge varijante pevanja i ona je takođe fonetska imitacija pevanja ture.

To je tura iz grupe lakih tura sa rasponom poena od 2 do 5 i ako je najduža fonetska iz ove grupa tri suglasnika i dva samoglasnika u biti je vrlo jednostavna i ne previše zahtevna za pevanje.

Kvalitet ture se ogleda u tačnoj upotrebi samoglasnika I U i suglasnika S K J koji su poređani upravo ovako:

SKIJU...SKIJU...SKIJU

Tura treba da se ispevava lako tečno srednjim tonom ritam pevanja je opušten nenaglašen blago razvučenog kretanja i pravoliniski.

Visoki tonovi i brz ritam ni oved nisu poželjni jer mogu da dovedu do piskutavosti i da ugroze integritet cele ture i pokvare pemu.

1.2.24 IDJO - IDJO

Kao što smo mnogo puta ponovili do sada I tura IDJO je fonetskan interpretacija pevanja ove ture kako se ona čuje .

Ova tura je jedna je od retkih koja ima više samoglasnika nego suglasnika u svom zapisu, nije uporediva nisačim konkkretnim jednostavno zvuči kako je napisana.

U pitanju je trura iz grupe lakih tura pa jioj prema tome pripada raspon poena od 2 do5.

Kvaliteti ture se ogledaju u izboru samoglasnika I suglasnika njihovojm pravilniom rasporedu, spada u relativno proste I jednostavne ture.

Kvalitet se takođe ogleda u dubini pevanja ove ture blagoj razvučenosti suglasnika Đ (DJ), lakoćom I dubinom pevanja I smirenošću koju ova tura nosi,

Ova tura se satoji od dva samoglasnika I jednim suglasnikom i kad se oni iskombinuju dobija se sledeće:

IDJO...IDJO...IDJO

Dakle od samoglasnika tu su prisutni I O a od suglasika Đ (DJ)

Ton pevanja treba da bude dubok prihvatljiv je isrednji pa čak I viši tonovi retko mogu da izvitopere ovu turu ali je najcenjenija u dubokoim tonovima.

Ritam je ujednačen stabilan sa malo razvučenim suglasnikom Đ tako kada bis e napisalo pravilno pevanje fonetski bi tki izgledalo ovako:

IĐĐĐO...IĐĐĐO...IĐĐĐO

Kretanje je pravolinisko I još ponajbolje ako je blago silazno.

Primedba koja se odnosi na ovu turu je više pohvala naime ovo je vrlo stabilna tura bez veće mogućnosti pogrešnog interpretiranja I greške prijatna za uvo I poprilično različita od drugih tura.

1.2.25 VUJ - VUJ , VIT - VIT

Naziv ture VUJ VUJ je takođe fonetska imitacija pevanja ture od strane slavuja kao i SLAVUJARA i javlja se u više srodnih verzija od kojih su za standard uzete dve kao najkarakterističnije.

Njene karakteristike da je jednostavna tura spada u red lakih tura sa rasponom od 2 do 5 poena, ona je jako svojstvena pesmi slavuja pa samim tim ipesmi SLAVUJARA.

Kvalitet ture se ogleda u pravilnom rasporedu samoglasnika U i suglasnika V i J koji su popređani upravo ovako:

VUJ..VUJ..VUJ

Ton pevanja treba da bude dubok i blag prihvatljiv je i srednji

Ritam pevanja ture je sporiji do srednjeg nikako brz lagan i sa srednjim pauzama između refrena da bi tura zadržala blagost i melodičnost.

Ona je takođe izvorna slavujaska tura vrlo je poželjna u pesmi SLAVUJARA daje pesmi tečnost i kontinuitet.

1.2.26 ČVR - ČVR

Kod ture ČVR ČVR ili varijante CVR CVR koje su relativno jednako zastupljene u pesmi SLAVUJARA ime je takođe fonetska imitacija pevanja ture dakle kako je napisano tako ptica peva I tako je I ime.

Ona spada u grupu lakih tura sa rasponom poena od 2 do 5 I klasična je slavujaska tura I neizbežna je u pesmi slavuja relativno je lagana za pevanje ali u sebi krije I određene opasnosti ali o tome kasnije.

Ako ćemo da pravimo bilo kakvo poređenje najslobčnije je javljanju mladih ptica kada im roditelji dolaze na gnezda da ih hrane inače je potpuno opisana fonetski svojim imenom.

Kvaliteti ture se ogledaju u pravilnoj upotrebi suglasnika, jer je ovo jedna od retkih slavujaskih tura koja u svom sastavu nema samoglasnike. dalje od tačno određene dužine I ograničenosti slogova, zvučnosti ture. Kao što smo već rekli samoglasnici nisu zastupljeni ima samo suglasnika I to su .: V R Č C.

Oni su u turi porađani upravo ovako:

ČVR..ČVR..ČVR

CVR..CVR..CVR

Prva varijanta je cenjenija jer je kanarinac najčešće dublje peva.

Ton ove ture treba da bude dubok ili eventualno srenji visoki tonovi su apsolutno neprihvatljivi

Napomena najveći problem kod ove ture je u dužini trajanja I broju ponavljanja refrena jer ako se pevanje ove ture otme kontroli onda se dobija varijanta koja izgleda ovako:

ČVRRRRR.ČVRRRRR I na taj način prelazi u klasičnu kanarinsku turu.

Dakle veoma je važan tempo I ritam pevanja ture ČVR ČVR kao I odgovarajuće pauze između refrena, ova tura ima pravolinisko kretanje I veoma je važno da se peva tačno I u ograničenom broju ponavljanja.

1.3 SLOBODNE TURE

U ovu kategoriju spadaju ostale melodije slavuja koje nisu obavezne i melodije drugih ptica pevačica (ševa, kos, vuga, drozd...). Ovo su manje vredne ture u pesmi slavujara, ali pesmi slavujara daju melodičnost i dobro povezuju obavezne ture koje se više vrednuju. Slobodne ture u pesmi slavujara mogu biti zastupljene do 30%.

1.4 NEGATIVNE TURE

1.4.1 ASPIRACIJA

Normalno je da kanarinac slavujar udahne vazduh, dok peva izduvava ga napolje. Dešava se da neka ptica žuri pa udahne vazduh baš za vreme pevanja. Ukoliko to učini brzo, grubo pa i otvorenim kljunom dobijeni ton je veoma ružan i mora se sankcionisati. Blaži oblici aspiriranja se tolerišu kao nužno zlo kod veoma vrednih pevača.

1.4.2 VISOKE, OŠTRE TURE

Visoki i oštri tonovi se ispoljavaju kod nekih tura. Teško je dati verodostojno upoređenje za svaki tipičan slučaj, ali osnovne karakteristike su:

- Veoma visok ton
- Suglasnici i samoglasnici upotrebljeni vrlo grubo
- Zvuk neprijatan koji para uši

Sudija kažnjava pticu koja ispevava visoke ture oduzimanjem od jednog do tri boda od ukupnog broja bodova, a na ocenskoj listi upisuje primedbu.

1.4.3 NEŽELJENE TURE

Ovo su ture koje su potpuno nepoželjne kod slavujara. One se čuju kao:

- KRRRRR
- CVRRRR
- VRRRRR
- PRRRRR
- BRRRRR
- FRRRRR

Karakteristika ove neželjene ture je ispevanje suglasnika K,V,P,B,F,R sa posebnim naglašavanjem i produžavanjem suglasnika R.Ovako pevanje sankcioniše se oduzimanjem od 1 do 10 boda od ukupnog broja bodova.

Kod mladih slavujara dozvoljena je samo jedna ovako ispevana tura,ukoliko ispeva dve biće diskvalifikovan.

Kod starih slavujara dozvoljene su dve ovako ispevane ture ,ukoliko ispeva više od dve biće diskvalifikovan.

1.4.4 CVRKUT

To su pogrešne ture koje se čuju kao:

SII – SII – SII

CII – CII - CII

TSII - TSII – TSII

SIT – SIT – SIT

TSEE – TSEE – TSEE

PII – PII – PII

VII – VII - VII

Karakteristike ovih tura su:

- Nedostatak svake muzičke draži
- Suv i dosadan ton
- Upotreba suglasnika i samoglasnika S,TS,P,V,E,I otpevanih tvrdo.

Ove ture se kažnjavaju diskvalifikacijom,ukoliko su ispevane veoma visokim,oštrim i produženim tonom sa posebnim akcentom na samoglasnike I i E.

1.4.5 CIJUKANJE

Ova tura se čuje kao :

CIJU – CIJU
ĆIJU - ĆIJU

Ova tura se čuje baš kao što je napisano. Slavujar koji ispeva ovu turu biće diskvalifikovan.

1.4.6 ČAPKANJE

Ova tura se čuje kao

ĆAP – ĆAP
ČAP – ČAP
TJAP – TJAP

Još jedna tura koja se čuje kao što je zapisano. Slavujar koji ispeva ovu turu biće diskvalifikovan.

2. OCENJIVANJE

2.1 OSNOVE OCENJIVANJA

Ocenjivanje kanarinca slavujara je bazirano na bodovnom sistemu. Gornja granica nije određena, a donja iznosi 40 poena. Ptica koja ne dobije i taj minimalni broj poena na ocenskoj listi dobija NZ što znači da ne zadovoljava ni minimum zahteva kvalitetnog pevanja. Ukoliko ptica uopšte ne zapeva za vreme ocenjivanja u ocensku listu se upisuje NP.

2.2 BODOVANJE – SUĐENJE

Suđenje (ocenjivanje) je čin kojim se određuju vrednost pesme kanarinca slavujara izražena u poenima. Ukupan broj poena zavisi od :

- Broja izvedenih tura
- Vrednosti pojedinih tura
- Kvaliteta pojedinih tura

- Mogućih negativnih tura
- Utiska koji ostavlja pesma u celini
- Harmonije para ili kolekcije

2.2.1 BROJ IZVEDENIH TURA

Nije pravilo da ptica koja je ispevala najveći broj tura da ima i najveći broj poena. Obzirom da se teži kvalitetu ispevanih tura i vrednosti pojedinih tura (teške, poluteške, srednje, lake...) dešava se da najveći broj poena osvoji slavujar koji ture izvodi na napred navedeni način. Idealno je da slavujar ispeva veliki broj tura na kvalitetan način. Uvek treba težiti kvalitetu, a zatim kvantitetu napred izvedenih tura.

2.2.2 VREDNOST TURA

Kao već napred napisano sve obavezne ture su svrstane u 4 grupe.

a) Teške ture	5 – 10 poena
b) Poluteške ture	3 – 8 poena
c) Srednje ture	3 – 6 poena
d) Lake ture	2 – 5 poena

2.2.3 Sve obavezne ture mogu biti ispevane :

- Vrlo dobro
- Dobro
- Slabo

KATEGORIJA TURA	INTERPRETACIJA		
	SLABA	DOBRA	VRLO DOBRA
TEŠKE	5 -6	7-8	9-10
POLUTEŠKE	3 - 4	5-6	7-8
SREDNJE	3	4	5-6
LAKE	2	3	4-5
SLOBODNE	2	3	4-5

Pri određivanju kvaliteta pojedinih tura po navedenim kategorijama potrebno je voditi računa o sledećem:

- Dubina ture tj. visina interpretacije. Različite ture imaju različite zahteve u pogledu dubine. Dupla žaba je cenjenija što je ispevana dubokim tonom i sporijim ritmom.
- Tempo pevanja je nešto našta se mora obratiti posebna pažnja. Tempo pevanja (brzina kojom su ispevani slogovi pojedinih tura) je često odlučujući faktor za

klasifikaciju ture. Takođe je potrebno i ovde voditi računa o različitim zahtevima za različite ture.

- Boja glasa je vrlo bitan elemenat pri ocenjivanju kvaliteta pevanja. Zbog toga sudija lepu boju glasa mora nagraditi.

- Čistoća interpretacije slogova i pojedinih tura je važan elemenat pri ocenjivanju. Vrlo je bitno da svaka tura bude jasno i čisto otpevana što će sudija nagraditi. U koliko ovo nije slučaj sudija će smanjiti broj poena.

- Način pevanja. Sudija mora voditi računa o načinu držanja kljuna ptice. Slavujri pevaju zatvorenim ili poluotvorenim kljunom. Na kvalitet pevanja utiče i pevanje kroz nos (nosno pevanje), kao i uvlačenje vazduha za vreme pevanja (aspiriranje). Sudija mora voditi računa o tome, te takav način pevanja vrednuje sa manjim brojem poena, odnosno po potrebi čak i kazni određenim brojem negativnih poena.

2.2.4 NEGATIVNE TURE

Pored pozitivnih tura slavujari pevaju i negativne ture ili pozitivne ture ispevavaju na loš način (skraćene ture ili do pola ispevane). Logično je da se za negativne ture oduzimaju poeni, a da se za nedozvoljene ture ptica diskvalifikuje.

2.2.5 UTISAK

Ovo nije ništa drugo do opšti utisak koji na slušaoca ostavlja pesma u celini. Na utisak još utiču i boja glasa i tonska slika. Tonska slika ukazuje na harmonično povezivanje tura i adekvatnu dužinu slogova i tura. Nije dovoljno samo ispevati ture potrebno je ostvariti sklad između različitih tura i na taj način dobiti pesmu u pravom smislu te reči. Neke ptice dobro pevaju ture u sasvim haotičnom redosledu, bez ikakvog reda, pa je sasvim razumljivo da skladnu i lepo sređenu pesmu treba dodatno nagraditi. Bodovi se upisuju u rubriku utisak i kreću se u intervalu od 1 – 9.

2.2.6 SKLAD – HARMONIJA KOLEKCIJE, PARA

Ovde je reč o harmoniji kolekcije (4 ptice) odnosno para (2 ptice). Potpunu harmoniju je teško postići, a obično se postiže sa pticama istog porekla (braća). Sudija nagrađuje onu kolekciju ili par koja ture peva u potpunom sazvučju, istom pravcu, istom bojom glasa i istim tonom. Za harmoniju kolekcije dodeljuje se od jedan do deset poena, a za par od jedan do pet. Poeni dobijeni za harmoniju kolekcije, para su poeni stečeni zaslugom odgajivača.

2.3 OCENSKA LISTA

3. TEHNIKA OCENJIVANJA

Organizator takmičenja dužan je da obezbedi dve prostorije za održavanje takmičenja. U jednoj će se primati ptice, a u drugoj će se obaviti ocenjivanje. Veličina prostorije zavisi od broja ptica. U prostoriji se zadržavaju samo sudije, stažisti i komisija za prijem ptica (jedan od dva člana). U prostoriji mora da vlada mir i tišina a temperatura mora da bude od 18 do 20 stepeni Celzijusa.

Komisija za prijem ptica na posebnim obrascima upisuje ptice koje su prispele, obeležava kaveze, upisuje brojeve prstenova, boju ptice i ime i prezime odgajivača (koje drži u tajnosti do završetka ocenjivanja). Po završetku ocenjivanja komisija za prijem ptica popunjava ocenske liste sa podacima o vlasniku, broju prstena , obeležava nagrade ne ptice i kontroliše prstenove nagrađenim pticama.

Komisija za prijem ptica donosi i odnosi ptice pred ocenjivače po dogovorenom redosledu (žrebu) i od njih uzima ocenske liste po završetku takmičenja.

Iznose se po dve ptice, odnosno četiri kod kolekcije i stavljaju na sto ispred sudija. Ptice ne smeju međusobno da se gledaju.

3.1 VREME OCENJIVANJA

Zbog biološkog ritma kanarinca slavujara, ocenjivanje se vrši od oktobra do kraja decembra jedne godine. Prostorija u kojoj su smešteni kanarinci je u potpunom mraku, a prostorija u kojoj se kanarinci ocenjuju je veštački osvetljena. Rastojanje između ptica i sudija je 1,20 do 1,50 metra. Sudije ocenjuju ptice pojedinačno i u paru u trajanju od 15 minuta, a kolekciju u trajanju od 30 minuta.

3.2 RAD SUDIJE

Prilikom ocenjivanja ptice sudija najpre zapiše broj kaveza i izvrši vizuelni pregled ptice i upisuje boju ptice. Zatim sudija pažljivo sluša pticu, registruje ture i upisuje ih u bodovnu listu. Po završenom slušanju vrši sabiranje poena, upisuje ocenu za utisak i ocenu sa harmoniju (par, kolekcija). U koliko postoje negativne ture vrši oduzimanje određenog broja poena. Sudija proverava odnos obaveznih i slobodnih tura (70%:30%). Sve ture evidentira, ali u ukupnom zbiru upisuje samo poene od 30% najbolje ocenjenih slobodnih tura. Na kraju vrši konačno sabiranje, potpisuje ocensku listu i predaje je komisiji.